

Zbigniew Połczyński, Jan Grześkowiak

Toruń, ul. Dominikańska 1-9

Informator Archeologiczny : badania 18, 177

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

21 m², usytuowanych w obrębie ciągów odwiertów wykonanych na zlecenie WKZ przez PKZ. Lokalizacja wykopów była, także zdeterminowana przez pokrycie terenu (uprawy i zgromadzone materiały budowlane).

W wykopach IV-VI nie stwierdzono występowania warstwy kulturowej. Materiał zabytkowy, jest zapewne materiałem spływowym z wyższych partii wzgórze, a jego chronologia zamyka się między XIV a XIX w. W wykopach I-III i VII odsłonięto warstwę będącą wynikiem nowożytnego działania budowlanego. Znaleziona tu zniszczona szkielety ludzkie można wiązać z tzw. cmentarzem każnym lub dawnym cmentarzem przykościelnym. Kościół na Szpitalu Dolnym istniał do XIX w. Pozyskany materiał zabytkowy pozwala datować stanowisko na XIV-XIX w. Nie natrafiono na cmentarzysko wczesnośredniowieczne badane przez J. Grześkowiaka w latach 60-tych.

Badania zakończono.

TORUŃ - Stare Miasto
Sektor c, P-R

patrz
okres nowożytny

TORUŃ
ul. Dominikańska 1-9

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Toruniu

Badania prowadzili mgr Zbigniew Połczyński (autor sprawozdania) i dr Jan Grześkowiak. Finansował WKZ w Toruniu. Trzeci sezon badań. Kościół św. Mikołaja i Klasztor O.O. Dominikanów (XIII-XIX w.).

Zakończono eksplorację warstw kulturowych w wykopie I (rozpoznawczym) o powierzchni 200 m² i wymiarach 50 x 40 m. W wyniku eksploracji osiągnięto na powierzchni całego wykopu, pod warstwą VI tj. ciemnobrunatną, piaszczystą ziemią, całec. Stanowiła go warstwa piasku lub żwiru o kolorze pomarańczowym lub białym. Strop calca wystąpił najniżaj w odcinku 8, tj. na wysokości 46,53 m n.p.m. (około 370 cm od powierzchni wykopu) a najwyżej w odcinku 5, tj. 48,09 m n.p.m. W calcu zagłębiali się trzy jamy, roboczo określane jako obiekty. Wypełnisko ich stanowiła głównie szaroczarna, gliniasta ziemia z resztkami drewna i węgielkami drzewnymi. Odmienny charakter posiadał obiekt nr 1 w odcinku 7, gdzie stwierdzono w przybliżeniu poziomy układ spągu. Obiekty te dostarczyły licznego materiału ceramicznego z XIII-XIV w. (1359 fragmentów) i kostnego (1727 sztuk). Poza tym na ich inwentarz ruchomy składają się rogi i poroża, fragmenty grzebieni i półprodukty kościane, szkło okienne i naczyniowe, liczne skorodowane przedmioty metalowe. Wyeksplorowano również zawartość komory grobowej nr 1, w której znajdowały się trzy szkielety bez wyposażenia.

Eksploracja dolnych partii nawarstwień kulturowych doprowadziła do odsłonięcia kamiennych fundamentów zachodniej części kościoła i klasztornej wirydarza. Fundamenty te łączone były w części górnej, pod murem ceglany, zaprawą wapienną. Natomiast w dolnej stosowano dwie warstwy wyrównawcze z drobnego gruzu ceglano i piasku, rozdzielające trzy warstwy kamieni. Dotyczy to konstrukcji murów kościoła, gdzie wysokość fundamentu wynosi średnio 150 cm a średnica kamieni często przekracza 50 cm. Oprócz nich natrafiono na fundamenty innej budowli "wmontowanej" w południową część nawy głównej. Według wszelkiego prawdopodobieństwa jest to budowla powstała już po czasie rozbiórki kościoła. Tu wysokość fundamentów wynosi około 50 cm.

Dotychczasowe odkrycia murów kamiennych i ceglanych pozwalają na ich interpretację w sensie określonej funkcji w obrębie kościoła. Wyjaśnienie części zagadnień dotyczących konstrukcji murów, znajduje się jeszcze na etapie hipotez roboczych.

Badania będą kontynuowane.

TORUŃ
Klasztor OO. Franciszkanów

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Toruniu

Badania prowadzili mgr Małgorzata Szczepanik (autorka sprawozdania) i dr Jan Grześkowiak. Finansował WKZ w Toruniu. Trzeci sezon badań. Klasztor i kościół OO. Franciszkanów. Okres późnośredniowieczny.

Na terenie dawnego klasztoru OO. Franciszkanów prowadzono prace wykopaliskowe w ramach nadzorów archeologicznych nad pracami ziemnymi na terenie Zespołu Staromiejskiego.

W wykopie E II, usytuowanym przy północnej ścianie kościoła, odsłonięto gotycki mur ceglany, dochodzący prostopadle do niego. Na styku muru ze ścianą kościoła wystąpiły obudowane relikty gotyckiego filaru przyściennego, zbudowanego z cegieł profilowanych. Nawarstwień z tego wykopu w chwili obecnej nie można interpretować, gdyż po osiągnięciu głębokości 0,80 m, prace przerwano a wykop zabezpieczono.